

Poznań, dnia 7 grudnia 2020 roku

Zmiana przepisów – rozszerzenie ochrony osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą przy zawieraniu umów o charakterze niezawodowym

Dawid Przybylski – aplikant radcowski

Według danych GUS nasz kraj zamieszkuje ok. 38 milionów osób. Liczbę osób fizycznych prowadzących w Polsce aktywną działalność gospodarczą w formie jednoosobowej działalności gospodarczej szacuje się na 2 miliony.

Z dniem 1 stycznia 2021 roku, do kodeksu cywilnego zostanie wprowadzony nowy przepis – art. 385⁵ k.c.. Zmiana wynikająca z wejścia w życie tego przepisu dotknie zatem bezpośrednio 5 % populacji naszego kraju. Pośrednio zmiana wpłynie na sposób prowadzenia działalności przez większość przedsiębiorców prowadzących działających na terenie Polski.

Zgodnie z przepisem art. 385⁵ k.c., przepisy dotyczące konsumenta, zawarte w art. 385¹-385³, stosuje się do osoby fizycznej zawierającej umowę bezpośrednio związaną z jej działalnością gospodarczą, gdy z treści tej umowy wynika, że nie posiada ona dla niej charakteru zawodowego, wynikającego w szczególności z przedmiotu wykonywanej przez nią działalności gospodarczej, udostępnionego na podstawie przepisów o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej.

Co ten przepis oznacza w praktyce?

Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, w obrocie gospodarczym zawierają zarówno umowy ściśle związane z wykonywaną przez nie działalnością, jak również umowy, które nie są bezpośrednio związane z przedmiotem ich działalności.

Jako przykład można wskazać piekarza, który zakupuje dla swojej firmy drukarkę.

Zakupując to urządzenie, piekarz zawiera z przedsiębiorcą prowadzącym sklep komputerowy umowę sprzedaży. Piekarz nie trudni się tego rodzaju działalnością, a zatem pomimo tego że zakup zostaje dokonany w ramach prowadzonej przez niego działalności gospodarczej (drukarka będzie wykorzystywana w firmie), to zakup ten nie jest związany bezpośrednio z przedmiotem jego działalności.

Dotychczas przepisy prawa nie różnicowały tego czy przedsiębiorca zawiera z innym przedsiębiorcą umowę o charakterze zawodowym, czy też nie. Rodziło to negatywne skutki dla przedsiębiorcy zawierającego umowę o charakterze niezawodowym – pomimo tego, że w tym zakresie przedsiębiorca ten nie posiadał odpowiedniej wiedzy/umiejętności, traktowany był jako profesjonalista. Mogło to prowadzić do różnego rodzaju naruszeń równowagi kontraktowej stron umowy – przykładowo sklep mógł zawrzeć w swoich ogólnych warunkach sprzedaży postanowienia umowne, które nie są dozwolone w relacjach z konsumentami (np. wyłączenie uprawnień z rękojmi, wyłączenie lub ograniczenie prawa potracenia).

Przepis art. 385⁵ k.c. zmienia zasady gry.

Z uzasadnienia projektu ustawy wprowadzającej ww. przepis, wynika, że ustawodawca zauważył iż, *„Przedsiębiorca dokonujący czynności prawnej z innym przedsiębiorcą, gdy nie dysponuje on odpowiednią wiedzą i doświadczeniem koniecznym do oceny przedmiotu tej czynności, nie może korzystać z ochrony konsumenckiej, mimo, że znajduje się w tym zakresie w tej samej sytuacji, w jakiej znajduje się konsument (z założenia podmiot nieprofesjonalny)”*.

Ustawodawca przyjął, że ta dysproporcja w zakresie praw i obowiązków podmiotów występujących w stosunkach prawnych o charakterze niezawodowym wymaga zmiany. **Zmiana dotyczy jednak wyłącznie osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą.**

Wejście w życie przepisu art. art. 385⁵ k.c. doprowadzi do objęcia przepisami o ochronie konsumentów osoby fizycznej, zawierającej z innym przedsiębiorcą umowę związaną bezpośrednio z prowadzoną przez nią działalnością gospodarczą, **lecz nieposiadającą dla niej charakteru zawodowego**.

Taki przedsiębiorca, będzie zatem chroniony przed zastosowaniem w tego rodzaju umowach klauzul niedozwolonych (np. wyłączenie uprawnień wynikających z rękojmi, wyłączenie jurysdykcji sądów polskich do rozpoznania sporu wynikającego z umowy, zastrzeżenie uprawnienia do wykładni postanowień umowy drugiej stronie umowy). Podkreślić należy, że dotyczy to wyłącznie zawierania umów nieposiadających dla tego przedsiębiorcy charakteru zawodowego, tj. umów których nie zawiera w ramach dokonywanych codziennie czynności wynikających z przedmiotu działalności gospodarczej, w szczególności tego przedmiotu działalności wskazanego w CEIDG (przykład – przepis ten nie będzie miał zastosowania do umowy sprzedaży zawartej przez mechanika samochodowego ze sklepem, w którym zakupił części samochodowe – zakup części samochodowych przez mechanika samochodowego jest bowiem czynnością o charakterze zawodowym).

UWAGA: Wejście w życie przepisu 385³ k.c. oznacza dla przedsiębiorców również konieczność dostosowania swoich ogólnych warunków handlowych do wprowadzanych zmian. **Czasu na wprowadzenie zmian pozostało niewiele.**

Dawid Przybylski – aplikant radcowski

